

Ражнівської та Станіславчицької сільських рад, що знаходяться на північному заході району.

Загалом стан агроландшафтів Бродівського району є незадовільний (P становить 63,31%, а OB – 36,69%).

Висновки. Розрахунок ступеня порушення рівноваги у співвідношенні основних типів угідь у агроландшафтах адміністративних утворень в Бродівському районі за співвідношенням угідь показав, що загалом стан агроландшафтів є незадовільний (P становить 63,31%, а OB – 36,69%).

Відносно географічного поширення, то критичний стан агроландшафтів маємо в східній частині району, незадовільний – в центральній та південно-західній, задовільний – в північній, а добрий стан агроландшафтів у північно-західній частині району.

Список використаних джерел:

1. Войтків П. С. Кравців С. С. Сучасний стан та використання земельних ресурсів (на прикладі Бродівського району Львівської області). *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2017. Вип. 3 (125). С. 171-174.
2. Голохівська І. П. Геоекологічний аналіз адміністративно-територіальних одиниць (на прикладі Бродівського району) / І. П. Голохівська, Ю. М. Андрейчук. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер.: Географія*. 2013. № 2. С. 207-213.
3. Екологічний паспорт Львівської області, 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://drive.google.com/file/d/1XFjbidlsBrsB8kDuWo2n9nWEiGT8jX6K/view>
4. Земельні ресурси України / за ред. В. В. Медведєва, Т. М. Лактіонової. К., 1998. 150 с.
5. Паньків З. П. Методичні вказівки до практичних робіт з курсу «Земельні ресурси і земельний кадастр». Львів : ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 72 с.
6. Природа Львівської області / за ред. К. І. Геренчука. Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1972. 152 с.
7. Рідей Н. М., Шофолов Д. Л. Екологічна стандартизація для забезпечення сталого землекористування та охорони земель. *Людина і довкілля. Проблеми неоекології*. 2009. Випуск 1 (12), С. 41-50.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА СТАНОМ ПОГОДИ ПОБЛИЗУ ЗАПЛАВИ РІЧКИ САПАЛАЇВКА МІСТА ЛУЦЬКА ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПОЛЬОВОЇ ПРАКТИКИ З КУРСУ «МЕТЕОРОЛОГІЯ ТА КЛІМАТОЛОГІЯ»

Нетробчук І.М., Семенюк Р.І.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Луцьк – місто в західній частині України розташований на р. Стир, обласний центр Волинської області. Окрім р. Стир на території міста протікають три його притоки: правобережна – Сапалаївка та лівобережні –

Жидувка й Омеляник. Перша з них розчленовує східно-центральну частину міста, друга – південну, третя – західну. Саме маленькі річки вносять певні відмінності в розподіл метеорологічних величин, формуючи різні мікрокліматичні особливості як в центрі, так і на околицях міста. Рельєф міста у межах злегка горбистий, головні його форми – річкові долини Стиру і трьох, вище згаданих, приток.

Великі міста, в тому числі і Луцьк, через нерівномірне поширення багатоповерхових будівель, лісових засаджень, сільськогосподарських об'єктів, водойм формують свої місцеві особливості клімату. Наприклад, у центральних частинах переважають багатоповерхові будинки, водночас на окраїнах – одноповерхові тощо [3].

Мета дослідження – закріпити навички й вміння проводити спостереження за станом погоди та аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між процесами теплообігу, вологообігу та загальної циркуляції атмосфери під час проходження польової практики для підготовки учителів географії у закладах загальної середньої освіти різних типів.

Під час проходження навчальної польової практики з курсу «Метеорологія та кліматологія» для проведення стаціонарних спостережень за станом погоди нами була обрана точка спостереження – галявина, що знаходилась у заплаві р. Сапалаївка. Галявина обсаджена високими деревами, що зменшує швидкість вітру і затримує випадання опадів.

Спостереження проводили за температурою та відносною вологістю повітря, атмосферним тиском, напрямком та швидкістю вітру, хмарністю та атмосферними явищами за період 29.06.-01.07.2021 р. Усі спостереження фіксувались о 09:00, 15:00, 18:00 годині. На точці спостереження було облаштовано міні-метеорологічний пункт (рис. 1). Були використані такі прилади як електронний термометр, барометр, гігрометр, вимірювач ґрунту. Хмарність визначали візуально за десятибальною шкалою [2].

Результати спостережень подані у табл. 1. За період спостережень встановлено, що 29 червня температура повітря була найвищою і становила $+28,8^{\circ}\text{C}$ у порівнянні з іншими днями. Це можна пояснити тим, що у перший день спостереження була ясна погода, без хмар та опадів. У наступні 2 дні панувала циклонічна діяльність з ступенем вкриття неба хмарами від 10 до 7 балів, у зв'язку з цим показники температури повітря вранці дещо знизились відповідно до 21° і 24°C . У ці дні фіксувалась мінлива і похмура погода. Також варто відзначити, що температура повітря 1 липня о 18 год. знизилась на 5°C внаслідок випадання опадів в обідній час. Отже, за період спостережень найнижча температура була зафіксована 1 липня та становила $+19,5^{\circ}\text{C}$.

Рис. 1. Стационарна міні-метеостанція на точці спостереження

Таблиця 1

Мікрокліматична мінливість показників метеовеличин на точці спостереження за період 29.06.21-01.07.21 рр.

Метеорологічна величина, години	29.06.			30.06			01.07		
	09:00	15:00	18:00	09:00	15:00	18:00	09:00	15:00	18:00
Температура повітря, °С	+27,3	+28,7	+28,8	+20,7	+27,3	+28,0	+23,9	+22,4	+19,5
Відносна вологість, %	41	32	43	52	36	46	49	59	71
Атмосферний тиск, мм.рт.ст.	748	747	748	746	748	747	745	741	740
Напрямок вітру	Зх	ПдЗх	ПдЗх	Пд	ПнСх	ПнЗх	-	ПдЗх	-
Швидкість вітру, м/с	1.0	1.0	2.0	2.0	3.0	3.0	0	4.0	0
Хмарність, бали	1	1	2	10	7	8	7	10	10
Форма хмар									
Атмосферні Явища	-	-	-		-	-			

Всеукраїнська наукова конференція

Тип погоди	Ясно	Ясно	Ясно	Похмура	Мінлива	Похмура	Мінлива	Похмура	Похмура
Класи погоди	29.06. – II клас погоди – сонячна, жарка, помірно посушлива, без опадів; 30.06. – IV клас погоди – хмарна вдень, тепла, волога погода, без опадів або з опадами; 01.07. – IV клас погоди – хмарна вдень, тепла, волога погода, без опадів або з опадами.								
Генетична класифікація	Циклонічна та антициклонічна								

Найвищу відносну вологість 71% спостерігали 1 липня о 18:00 після випадання опадів. Якраз деяке зниження температури та висока хмарність у 10 балів зумовлювали повільне випаровування вологи з поверхні ґрунту. Найменша вологість була зафіксована 29 червня і становила 32%, коли панувала антициклонічна діяльність і відповідно була найвища температура повітря в цей день. Отже, спостерігали певну закономірність: відносна вологість повітря була вищою о 09:00 та 18:00, ніж у 15:00, оскільки максимум відносної вологості настає перед сходом і заходом Сонця, а мінімум – о 15-16 год. [1; 4].

Швидкість вітру була найвищою перед грозою 1 липня о 15:00 і становила 4 м/с. Зранку і ввечері вітру не спостерігали. 29 і 30 червня вітер був слабший і становив 1-3 м/с, тому що галявина обсаджена деревами, що значно зменшує швидкість вітру (див. табл. 1).

Значний вплив на формування стану погоди відіграла хмарність. Упродовж спостережень хмарність змінювалася від 1 балу першого дня до 10 балів третього, відповідно до цього, змінювався тип і клас погоди – від ясної до похмурої (див. табл. 1).

Висновки. Отже, за період спостереження погода була різною. У перший день була ясна погода, далі похмура або мінлива. Визначено класи погоди: в перший день – сонячна, жарка, помірно посушлива, без опадів; в другий та третій день – хмарна вдень, тепла, волога погода, без опадів або з опадами.

Список використаних джерел:

1. Вальчук-Оркуша О.М., Ситник О.І. Метеорологія з основами кліматології : навч. посіб. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2015. 224 с.
2. Нетробчук І.М. Польова практика з метеорології та кліматології: Методичні рекомендації для студентів географічного факультету. Луцьк, 2017. 105 с.
3. Нетробчук І.М., Вдовичук І. І. Мікрокліматичні особливості міста Луцьк. *Науковий вісник СНУ ім. Лесі Українки. Серія: Географічні науки.* Луцьк: Вежа-Друк, 2017. № 9 (358). С. 15-22.
4. Метеорологія та кліматологія: текст лекцій / Укладач: М. В. Сарапіна. Харків: НУЦЗУ, 2016. 207 с.